

FALKENBERG

Barn- och utbildningsförvaltningen
BUN-kansliet

Tjänsteskrivelse

2016-10-31

Riktlinjer gällande tilläggsbelopp för barn och elever i kommunal och fristående verksamhet. Dnr 2016.360/60

Inledning

Alla förskolor och skolor har enligt skollagen en skyldighet att ge stöd åt barn och elever i behov av särskilt stöd. Resurser för detta är inkluderat i det s.k. grundbeloppet. Tilläggsbeloppet avser således endast ersättning för extraordinära stödåtgärder som inte har koppling till den vanliga undervisningen. Under våren 2016 gjordes också ett tillägg i lagen.

Sedan augusti 2016 har Barn- och Utbildningsförvaltningen i Falkenbergs kommun ny organisation. I den nya organisationen ansvarar från och med 2017-01-01 verksamhetschefen för Central barn- och elevhälsa för handläggning och beslut om tilläggsbelopp. Av skollagen (2010:800) följer att hemkommunen ska lämna bidrag till huvudmannen för varje barn och elev vid enheten¹. Bidraget består av ett grundbelopp och i vissa fall ett tilläggsbelopp². Oavsett om tilläggsbelopp beviljas eller inte har alla barn och elever rätt att få sitt stödbehov tillgodosett. Tilläggsbelopp som sådant regleras inte för kommunal verksamhet. För att uppnå den önskade effekten om bidrag på lika villkor, söker kommunal skola och förskola samt fristående huvudman tilläggsbelopp enligt samma riktlinjer.

Grundbelopp

Grundbeloppet för barn och elever i förskola och skola avser ersättning för omsorg, pedagogisk verksamhet och undervisning, pedagogiskt material och lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt samt lokalkostnader. Grundbeloppet ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten. Det betyder att kostnader för t.ex. stöd i form av extra undervisning, individualiserat lärande, specialpedagogiska insatser eller undervisning i särskild grupp som syftar till att hjälpa barn och elever med att nå målen ska täckas av den ersättning som betalas ut genom grundbeloppet.

¹ SL 8 kap. 21 § (förskola), 9 kap. 19 § (förskoleklass), 10 kap. 37 § (grundskola), 11 kap. 36 § (grundsärskola), 14 kap. 15§ (fritidshem), 16 kap. 53§ (gymnasieskola) samt 19 kap. 45 § (gymnasial särskola)

² SL 8 kap. 23 §, 9 kap. 21 §, 10 kap. 39 §, 11 kap. 38 §, 14 kap. 17§, 16 kap. 55§ respektive 19 kap. 47 §

Tilläggsbelopp

Tillämpliga bestämmelser

Enligt skollagen (2010:800) ska tilläggsbelopp lämnas för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller ska erbjudas modersmålsundervisning. Riksdagen beslutade under våren 2016 om ett tillägg i lagen, innebärande att ” tilläggsbeloppet för en elev i behov av särskilt stöd ska vara individuellt bestämt utifrån elevens behov” (lag 2016:550). Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för barn och elever i behov av särskilt stöd om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

I förordningstext³ anges att med tilläggsbelopp avses ersättning för assistenthjälp, anpassning av lokaler eller andra extraordinära stödåtgärder, däribland sådana som riktas till barn och elever med stora inlärningssvårigheter. Dessutom avses modersmålsundervisning för barn och elever som ska ges sådan undervisning

Observera att studiehjälpen på modersmål för de kommunala skolorna i Falkenberg ingår i grundbeloppet, vilket gör att fristående skolor får motsvarande medel på samma sätt. Elever på fristående skolor kan också söka modersmålsundervisning inom Falkenbergs kommuns organisation.

Förarbeten

Av förarbetena (prop. 2008/09:171 s. 35 och s. 42 *Offentliga bidrag på lika villkor*) följer bl.a. följande. Skyldigheten att utreda barns och elevers eventuella behov av stöd och att upprätta åtgärdsprogram gäller för både kommunala och fristående skolor. I avsnitt 6.3.1 har regeringen bedömt att kostnader för utredning av barns och elevers eventuella behov av stöd och upprättande av åtgärdsprogram i skolan liksom kostnader för stöd i form av extra undervisning eller undervisning i en särskild grupp som syftar till att hjälpa elever med svårigheter att nå målen bör ingå i undervisningskostnaderna.

Tilläggsbeloppet är endast avsett att ge möjlighet till särskild ersättning för enskilda barn och elever som har omfattande behov av särskilt stöd. Det ska avse extraordinära stödåtgärder, som inte har koppling till den vanliga undervisningen, och bestämmas individuellt utifrån barnets och elevens behov, t.ex. tekniska hjälpmedel, assistenthjälp och anpassning av en skollokal. Det kan också vara fråga om stödåtgärder åt barn och elever med stora inlärningssvårigheter som beror på språkliga eller sociala faktorer. Kostnaderna för stödet ska vara omedelbart kopplade till en enskilt barn/elev och ha samband med dennes särskilda behov och förutsättningar för att kunna fullgöra sin skolgång. Det krävs då att barnets/elevens stödbehov klarläggs och bedöms, t.ex. inom ramen för den utredning och det åtgärdsprogram som skolans rektor ansvarar för. Med utgångspunkt i den grundläggande principen om likabehandling bör vid utbildning i en fristående skola extra resurser tilldelas ett barn/elev vars omfattande behov av särskilt stöd skulle kräva extra resurser om barnet/eleven hade gått i hemkommunens skola.

³ SF (2011:185) 14 kap. 8 §, GyF (2010:2039) 13 kap.7 §

Praxis

Högsta förvaltningsdomstolen har i en dom den 7 juni 2012, mål nr 4314-11, gjort följande bedömning: "En förutsättning för att tilläggsbelopp ska kunna lämnas är att eleven har ett omfattande behov av särskilt stöd som inte är förknippat med undervisningssituationen. Stödåtgärderna ska vara extraordinära. Nästintill alla elevers behov ska kunna tillgodoses inom ramen för grundbeloppet".

Av avgörandet framgår vidare att "även om utgångspunkten är att elever ska behandlas lika oavsett om den skolenhet där de går är en kommunal skola eller en fristående skola förutsätter regelverket att en individuell bedömning görs av varje elevs unika situation och behov" och "eftersom tilläggsbelopp endast ska lämnas i undantagsfall måste dock utredningen klart visa att eleven har ett sådant omfattande behov av särskilt stöd".

Tillägget i skollagen 2016, har ännu inte lett till ny praxis.

Ansökan

I Falkenbergs kommun används samma blankett för både kommunala och fristående skolor. Blanketten kan hämtas [här](#). Ansökan ska innehålla följande uppgifter:

- Skolans namn och fullständig adress
- Kontaktperson för ansökan
- Datum för ansökan
- Tid/ period som ansökan avser
- Elevens namn och personuppgifter
- Eventuella relevanta utredningar som gjorts rörande eleven
- Planerad stödinsats och kostnadsberäkning
- Beskrivning över hur insatserna kommer att följas upp och utvärderas
- Vid förnyad ansökan anges hur tidigare insatser utfallit och om en förnyad ansökan innebär en reell utökning anges varför tidigare insatser inte varit tillräckliga
- Relevant dokumentation

Skolan är skyldig att anmäla ändrade förhållande. Om ett barn/elev t.ex. ändrar sin folkbokföringsadress eller byter skola, ska detta omgående meddelas. Den som erhållit tilläggsbelopp på felaktiga grunder är skyldig att genast återbetala beloppet.

Dokumentation

Det är alltid barnets/elevens behov såsom det framträder i den pedagogiska verksamheten, inte barnets/elevens diagnos, som är underlag för bedömning av tilläggsbelopp. Behoven ska vara dokumenterade och tydligt definierade. Vid bedömning kan även hänsyn tas till barnets/elevens vistelsetid i verksamheten. Eftersom tilläggsbelopp endast ska lämnas i undantagsfall måste utredningen klart visa att barnet/eleven har ett sådant omfattande behov av särskilt stöd som berättigar till tilläggsbelopp.

Beslut

Var gränsen går för när ett barn/elev är i behov av extraordinärt stöd och är berättigad till tilläggsbelopp är inte närmre reglerat utan måste bestämmas i det enskilda fallet.

Kammarrätten i Stockholm har bl.a. konstaterat att det därför måste åligga respektive kommun att bestämma tilläggsbeloppets storlek och beräkningsgrunderna för detta men att kommunen dock alltid måste iaktta principen om likabehandling (dom den 11 april 2012, mål nr 5716-11 och 5717-1).

Beslut som rör fristående skolor kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol inom tre veckor från delgivning och ska således åtföljas av överklagandehänvisning. Beslut om tilläggsbelopp i kommunal verksamhet är inte överklagbart på annat sätt än genom laglighetsprövning.

Uppföljning

I skollagen framgår att den kommun där den fristående skolan är belägen har rätt till insyn i verksamheten. Genom insynsregleringen får kommunen möjlighet att kontrollera att de offentliga bidrag som betalas ut används på angivet sätt. Vid en förnyad ansökan om tilläggsbelopp ska således en utvärdering av tidigare insats redovisas.

Utbetalning

För Falkenbergs kommunala skolor sker utbetalning av tilläggsbelopp månadsvis i samband med utbetalning av grundersättningen. De fristående skolorna inom Falkenbergs kommun får också tilläggsbeloppen utbetalade månadsvis i samband med utbetalning av grundersättningen, senast den 15:e i innevarande månad. För fristående, kommunala och statliga skolor utanför Falkenberg ska fakturering ske månadsvis. Falkenbergs kommun har 30 dagars betalningsvillkor och godtar ej fakturaavgift.

Vid beviljat beslut för hela budgetåret så delas beviljat belopp upp i två delar, 55% (22 veckor) för vårterminen och 45% (18 veckor) för höstterminen. Därefter betalas respektive del ut månadsvis. Observera att vid beviljat tilläggsbelopp måste ny ansökan ske för det fall elevens behov kvarstår inför nästkommande budgetår, och kan komma att justeras vid utbetalningstillfällena till att motsvara bl a uppräknning, förändring i grundbelopp och liknande som gäller för det nya budgetåret.

(Fastställda av barn- och utbildningsförvaltningens förvaltningsledning 2016-10-31)